

MEMO

Aan : Gemeenteraad
Van : College van burgemeester en wethouders.
Onderwerp : Plan van aanpak doorontwikkeling inwonerparticipatie Koggenland
Datum : 24 maart 2021
Documentnr : D21.001223
Zaaknummer : ZK21000139

In dit memo informeren wij u over ons besluit van 23 maart jl. waarin ons college een Plan van aanpak heeft vastgesteld voor de doorontwikkeling van inwonerparticipatie.

AANLEIDING

In onze programmabegroting 2021 is aandacht besteed aan het onderwerp 'inwonerparticipatie'. We zoeken naar nieuwe manieren om onze inwoners nog meer te betrekken en te laten participeren. Vanuit de evaluatie van de Dorpsgesprekken is aangegeven dat wij met nieuwe voorstellen zullen komen.

In dit memo wordt ingegaan op een plan van aanpak dat hierin voorziet, onder de noemer 'doorontwikkeling van onze inwonerparticipatie'.

KADER

Zoals gezegd zien we het onderwerp 'Inwonerparticipatie' terug in onze Programmabegroting en ook in het Collegeprogramma 2018-2022. Inwonerparticipatie krijgt aandacht in het Beleidsplan Sociaal Domein 2021-2024, in de Kadervisie Koggenland, in de Nota van Uitgangspunten Omgevingsplan Kernen. Kortom inwonerparticipatie raakt al onze drie programma's in de Programmabegroting en komt dus terug in de beleidsontwikkeling op het fysieke-, het sociale- en het 'bestuurlijke' domein.

Het is in dit verband nog van belang om te melden dat er ook verplichtingen zijn rond participatie. Zo zijn in de Omgevingswet regels over participatie opgenomen. Na inwerkingtreding van de Omgevingswet (2022?) wordt het verplicht om in het kader van een Omgevingsvisie, Programma of Omgevingsplan participatie toe te passen (motivatieplicht) en daarvoor gemeentelijk beleid op te stellen. Ook ligt er een wetsvoorstel gericht op 'verbetering participatie op decentraal niveau' voor advies bij de Raad van State. Invoering heeft uiteraard gevolgen voor ons beleid en aanpak.

Voorgeschiedenis

Medio 2016 zijn wij gestart met Dorpsgesprekken, gericht op het met inwoners van onze dorpen in gesprek te gaan en hen uit te nodigen zelf aan de slag (via de Doeteams) te gaan met projecten/wensen/knelpunten om de leefbaarheid in hun dorp in stand te houden, te vergroten. Eind 2019 is deze aanpak geëvalueerd. Geconstateerd is dat deze vorm van inwonerparticipatie effect heeft gehad én vooral dat we inwonerparticipatie verder willen ontwikkelen ook omdat het nadrukkelijk bijdraagt aan ons "Vitaal Platteland". Het thema Vitaal Platteland kreeg in de zogenoemde 'raadsbrede agenda', opgesteld ná de verkiezingen in 2018, aandacht in de vorm van een op stellen raadsopdracht.

Dit naast vier andere raadsopdrachten (gezondheidsbeleid, wonen, duurzaamheid en jeugd, die inmiddels zijn afgerond) Met het Presidium zijn eind 2019 over deze raadsopdracht twee afspraken gemaakt:

- Het onderwerp Vitaal Platteland/Inwonerparticipatie wordt opgepakt na afronding van het participatietraject voor de ontwikkeling van onze Kadervisie (Omgevingswet), zodat we de ervaringen van dit traject mee kunnen nemen bij de verdere uitwerking van participatie;
- In afwachting hiervan gaan we verder met de aanpak van Doeteams en zullen nieuwe initiatieven op basis van de bestaande criteria voor besteding uit de reserve Vitaal Platteland worden beoordeeld.

Aan de slag!

Inmiddels zijn we ruim één jaar verder, de eerste ervaringen met én inzichten vanuit het participatietraject rond de Kadervisie liggen er. Deze zullen de komende tijd (na vaststelling van de Nota van Uitgangspunten Omgevingsplan Kernen) nader moeten worden uitgewerkt. Het moet de basis vormen voor een verankering in het Omgevingsplan. De uitwerking hiervan kan mooi meegenomen worden bij de doorontwikkeling van een gemeente brede aanpak.

Een andere reden om nu een start te maken met de doorontwikkeling van ons beleid is de wens om ons Kleine Kernenbeleid verder vorm te geven, te verstevigen. Hier ook weer: Vitaal Platteland! In het Beleidsplan Sociaal Domein zien we de thema's 'Kleine Kernen' en 'Inwonerparticipatie' terugkomen in de zogenoemde 'ontwikkellijke Leefbare Dorpen'.

De betrokkenheid van inwoners verhoogt de kwaliteit van het beleid en vergroot het maatschappelijk draagvlak. Bovendien ontstaat hierdoor een betere verhouding tussen inwoners en de gemeente. Tot slot kunnen door inwoners nog meer te betrekken bij de start van het beleidsproces, bezwaren en procedures voorkomen worden.

We constateren dat er veel raakvlakken zijn tussen kleine kernenbeleid én inwonerparticipatie. In het plan van aanpak zal aandacht moeten zijn voor de vraag hoe we beiden aan elkaar kunnen koppelen. Zou één integrale aanpak van ons kernenbeleid ook niet kunnen voorzien in een belangrijk deel van onze inwonerparticipatie? Of juist andersom; zou één integrale aanpak van Inwonerparticipatie kunnen voorzien in ons kernenbeleid gericht op Vitaal Platteland? Interessante vraag die we verder moeten uitwerken.

Stappenplan

In dit Plan van Aanpak willen we een aantal stappen zetten dat uiteindelijk resulteert in een uitwerking van een Raadsopdracht. Het resultaat van die uitwerking voorziet in het hoe en met wie we inwonerparticipatie vorm gaan geven én gelet op de relatie met kleine kernenbeleid wat de reikwijdte ervan moet/kan zijn.

- Stap 1: Behandeling van het collegeadvies in de BW vergadering van dinsdag 23 maart en instemmen met dit memo dat aan de gemeenteraad wordt aangeboden.
- Stap 2: Toezenden (via Raadsbrief 24 maart) van dit memo aan de gemeenteraad. In de vergadering van de Agendacommissie van 29 maart bespreken op welke termijn de beeldvormende bijeenkomst (informatiebijeenkomst) kan worden geagendeerd. Geopteerd wordt op 11 mei a.s.
- Stap 3: Organisatie van deze Beeldvormende bijeenkomst van de gemeenteraad in de vorm van een Informatiebijeenkomst. Inhoud van deze bijeenkomst zou kunnen zijn:
 - ✓ Waar staan we nu in Koggenland met betrekking tot inwonerparticipatie en overheidsparticipatie? Waar zitten de verschillen?
 - ✓ Wat is het wettelijk kader rond inwonerparticipatie, kortom met welke verplichtingen moet er rekening worden gehouden?
 - ✓ Wat voor initiatieven zien we om ons heen? Wat zijn aansprekende voorbeelden?
 - ✓ Toelichting op de relatie met Omgevingswet, Kleine kernenbeleid en Vitaal Platteland.
 - ✓ Welke wensen liggen er bij de gemeenteraad en hoe zouden die verder vorm kunnen krijgen?
 - ✓ Ophalen aanbevelingen voor een raadsopdracht.
 - ✓ Toelichting op het vervoltraject (inhoud en tijdsplan).

Het verdient in onze ogen aanbeveling om deze bijeenkomst te laten begeleiden door een extern deskundige.

- Stap 4: op basis van het resultaat van de raadsbijeenkomst kan de Raadsopdracht opgesteld worden en kan deze nadien door de Raad (juli 2020) vastgesteld worden.
- Stap 5: Uitwerking van de Raadsopdracht.
- Stap 6: Resultaat hiervan voorleggen aan de Gemeenteraad.

Aandachtspunten

Tijdspad:

Het streven is om nog in deze bestuursperiode, dus vóór maart 2022 dit proces afgerond te hebben met een sterke voorkeur voor de periode oktober-november dit jaar. Er moet dan een afgerond voorstel liggen bij de gemeenteraad.

Raad, college en organisatie kunnen dan vanaf de nieuwe bestuursperiode echt aan de slag met het beleid rond inwonerparticipatie. Dit is wenselijk zeker gezien de aanname dat een nieuwe raad en dito college vast en zeker nieuwe plannen hebben én onze inwoners daar een rol in willen geven.

Raakvlakken:

Zoals eerder gesteld zijn er raakvlakken met ontwikkelingen binnen het Sociaal Beleid en het Fysiek Domein. Er liggen ook nog een aantal bestuurlijke wensen, waaronder het vraagstuk hoe wij jeugd en jongeren meer kunnen betrekken bij de gemeente, bij beleid. In een separaat memo aan uw raad wordt u hierover geïnformeerd. Uiteraard hebben de ervaringen die we hebben opgedaan rond de Doeteams waarde voor de doorontwikkeling van inwonerparticipatie in Koggenland. We nemen het graag mee in het vervolg!

KANTTEKENINGEN

De agenda van college en raad is vol, dit in combinatie met de beperkingen die de Coronamaatregelen nu eenmaal met zich meebrengen kan dit leiden tot enige vertraging. Het genoemde tijdspad biedt ons inziens thans voldoende ruimte om hierop in te kunnen spelen.

MIDDELEN/DEKKING

Voor de uitvoering van dit voorstel zijn geen extra middelen nodig. De uitwerking van de raadsopdracht zou wel tot bescheiden kosten kunnen leiden, waar overigens vanuit Vitaal Platteland ruimte voor is.